

СПРАВКА

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПРОЕКТА НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НОРМАТИВНИ АКТОВЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

№	Организация/потребител /вкл. начина на получаване на предложението/	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
1.	Софийски университет „Св. Климент Охридски“ (писмо вх. № 0401-26/05.02.2018 г.)	<p>1. Изразява следното становище по ПМС № 328/2015 г. по отношение на коефициента за обучение в професионални направления в райони с целенасочено въздействие, който се определя за професионални направления, в които обучението се провежда в областите Видин, Враца, Кърджали, Смолян и Ловеч:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Въвеждането на новия коефициент е в противоречие с политиката по „усъвършенстване на механизма за диференцирано финансиране“; - Нарушават се установените и вече възприети принципи на финансиране въз основа на качеството на обучение и съответствието му с пазара на труда; - Не са достатъчно мотивирани нито в доклада, нито в частичната оценка на въздействието конкретни основания за въвеждането на коефициента, освен „нисък икономически статус“; - Не става ясно защо точно тези 5 географски области са избрани и на какъв принцип. Висши училища и техни филиали има и в други области на страната, които имат „нисък икономически статус“ (напр. Сливен, Силистра, Ямбол и Разград). <p>2. Изразява следното становище по ПМС № 64/2016 г. по отношение на предвидената в проекта възможност министърът на образованието и науката да предлага по-голям брой на приемани студенти и докторанти от определения по методиката за професионално направление (ПН) „Туризм“:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Предлага се в т. 3 (новата ал. 4 на чл. 6) от проекта на постановление да отпадне текстът „и се намират в административни области, за които добавената стойност по 	<p>Не се приема.</p> <p>Не се приема</p>	<p>Въвеждането на новия коефициент се обуславя от съществуването на филиали на държавни висши училища в посочените области, в които не се провежда обучение по приоритетни професионални направления. Това би поставило тези филиали в неизгодна позиция и ще доведе до риск от закриване. Въвеждането на константен коефициент за тях няма да доведе до дисбаланс, тъй като той е само един от общо осем величини, които участват в изчисляването на крайния коефициент по професионално направление.</p> <p>Показателят е обективно измерим. Данните се събират и предоставят от Националния статистически институт като „Основни икономически показатели на нефинансовите предприятия по области и икономически дейности“. Базиран са на осреднени</p>

		<p>факторни разходи от сектор „Туризм“ е средно над 4% за последните три години по данни на Националния статистически институт“ със следните по-основни мотиви:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Показателят е неизмерим (неосигурен с данни);; - Показателят е неподходящ, защото не оценява пряко нуждите на пазара на труда, а преди всичко икономическия принос (значение, тежест) на туризма за местната икономика; - Праговата стойност е необоснована и ще доведе до това, че в режима по чл. 6, ал. 4 ще попаднат точно определени области; - Показателят „добавената стойност по факторни разходи“ не е особено прозрачен, доколкото се предоставя от НСИ само срещу заплащане. - В случай че регионално диференцирания (по области) прием по ПН „Туризм“ се запази, проф. Герджиков предлага в т. 3 от проекта на постановление текстът „добавената стойност по факторни разходи от сектор „Туризм“ е средно над 4 %“ да се замени с „броят на реализираните ношувки в места за настаняване е по-висок от средния за областите в страната, изчислено средно за последните три години по данни на НСИ“. 		<p>стойности по административни области от данните за хотели и подобни места за настаняване, туристическо и друго краткосрочно настаняване и къмпинги и терени за каравани и къмпинг-автомобили.</p>
2.	<p>Доц. д-р Тодор Христов – преподавател в СУ и ПУ</p>	<p>Изразява следното становище по ПМС № 328/2015 г. по отношение на коефициента за реализация на пазара на труда:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Коефициентът не измерва точно възвръщаемостта на публичните инвестиции в образованието; - Сегашните стойности на коефициента зависят от непълни и ненадеждни данни; - Предлага се относителната тежест на показателите от групата „Реализация на пазара на труда и регионална значимост“ да бъде намалена от 40 на 20%, като съответно бъде увеличена тежестта на показателите от групите „Учебен процес“ и „Научни изследвания“ 	<p>Не се приема.</p>	<p>Изразеното становище не се отнася конкретно до проекта на акт за изменение и допълнение на нормативни актове, а засяга друг действащ коефициент от постановлението. Промяна на относителната тежест на показателите в указаното съотношение би довело до изместване на фокуса от самото предназначение на нормативния акт. Той е инструмент за финансиране на висшите училища, а не на научните организации и в този смисъл с най-голяма тежест би следвало да е именно „Реализацията на пазара на труда“.</p>

3.	<p>Проф. д-р Христо Бонджолов – ректор на ВТУ „Кирил и Методий“</p>	<p>1. Изразява следното становище по ПМС № 328/2015 г. по отношение на сроковете за отчитане на стойностите на индикаторите в Рейтинговата система на висшите училища в Република България:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Съобразно т. 2.1. на Методиката за определяне на коефициента на висше училище по професионално направление, оценката от програмната акредитация се определя съгласно стойността на този индикатор в Рейтинговата система на висшите училища в Република България към 30 септември на годината, предхождаща годината, за която се определят средствата. Съгласно Методологията на изданието на Рейтинговата система за 2017 г., периодът на актуалност на индикаторите, изчислявани по данни на НАОА, е месец октомври 2017 г., като данните са верифицирани от висшите училища към 17.11.2017 г.; 	<p>Приема се</p>	<p>В ПМС № 328/2015 г. месец „септември“ се заменя с месец „октомври“ в чл. 1, ал. 2 и в Приложение № 2 към чл. 2 от нормативния акт – съответно в т. 2.1 и 3.1.</p>
		<p>1. Изразява следното становище по ПМС № 64/2016 г. по отношение на измененията в чл. 4, ал. 3, касаещи приема в ПН 4.6 Информатика и компютърни науки:</p> <ul style="list-style-type: none"> - При дефицит на над 10000 специалисти в областта на информационните технологии не е необходимо да се въвежда рестриктивно регулиране; <p>Изразява становище за допълнение на § 4, ал.1 от Преходните и заключителни разпоредби на ПМС № 64/2016 г.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - За студентите от ПН 4.6 Информатика и компютърни науки да се въведат стимули като: финансиране от държавата на таксите, плащани от студентите и създадени механизми за осигуряване на работни места в държавните институции. 	<p>Не се приема</p>	<p>В резултат на насърчаващия механизъм на чл. 4, ал. 2 на ПМС № 64 от 25.03.2016 г., според който максимално допустимият брой на приеманите за обучение студенти и докторанти се определя за равен на свободния капацитет на съответното професионално направление, планираният прием в държавните висши училища (ДВУ), както и неговата реализация през последните две години, беше увеличен за професионално направление (ПН) „Информатика и компютърни науки“. План-приемът по ПН „Информатика и компютърни науки“ за учебната 2017-2018 година в сравнение с учебната 2015-2016 година е увеличен с 18 % (338 бр.). Достигнатият по-голям брой на приетите студенти по това ПН през последните две учебни</p>

				<p>години дава възможност за устойчиво планиране на по-голям брой на приеманите студенти през следващите учебни години чрез прилагане на механизма за определянето на максимално допустимият брой на приеманите за обучение студенти и докторанти по реда, разписан чл. 4, ал. 1 от ПМС № 64 от 25.03.2016 г. В следствие на това се предлага тези професионални направления да отпаднат от регулацията на чл. 4, ал. 2 на Постановлението, като утвърждавания прием по тях се изчислява с коефициент, определен в т. 1.3 от Методиката, разписана в Приложение № 1.</p> <p>За студентите от ПН „Информатика и компютърни науки“ са предвидени допълнителни стимули под формата на нововъведения вид стипендии за успех за студенти, обучаващи се в приоритетни ПН по реда на ПМС № 90/2000 г., за които ще имат право да кандидатстват всички студенти от приоритетни професионални направления.</p>
		<p>2. Изразява следното становище по ПМС № 103/1993 г.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Приветства се увеличението на броя на осигурените от българската държава места за обучение на наши сънародници от чужбина от 1000 на 2000 места, както и увеличението на местата за докторанти и специализанти. 	<p>Приема се</p>	

		<p>3. Изразява следното становище по ПМС № 90/2000 г. по отношение на допълнителните средства за стипендии на студенти, обучаващи се в специалности от приоритетни ПН:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Счита се, че тези средства следва да се осигуряват целево от държавната субсидия. 	Приема се	
4.	<p>Докторанти в български научно-изследователски институции</p>	<p>По отношение на измененията в ПМС № 90/2000 г. за условията и реда за предоставяне на стипендии на студентите, докторантите и специализантите от държавните висши училища и научни организации</p> <p>Не споделяме твърдението в предварителната частична оценка на въздействието относно увеличението на докторантските стипендии от 450 на 500 лв., а именно, че то „отчита променените икономически реалности и е израз на държавната политика за стимулиране на научните изследвания“.</p> <p>В израз на желанието ни за действително постигане на заложените в Националната стратегия за развитие на научните изследвания резултати по отношение на „привличането и задържането на таланти и мотивирани млади учени, от които зависи бъдещето на научните изследвания в България“ споделяме следните предложения:</p> <p>1. Възстановяване на обвързаността между докторантската стипендия и МРЗ: Според първоначалния вариант на ПМС № 90 от 2000 г. размерът на докторантската стипендия се е равнявал на две и половина минимални работни заплати. Смятаме, че последвалата и продължаваща практика на спорадично увеличение на стипендията (2002 г., 2008 г.), последвано от дълги периоди, в които тя остава непроменена и значително изостава от средното ниво на доходите в страната, като дори е задмината от МРЗ, е неприемлива и вредна. Ето защо, с оглед предотвратяването на цикличната поява на проблема, от една страна, и осигуряването на адекватност и предвидимост в средствата за покриване на жизнените потребности на младите учени, смятаме, че нормативно определеният минимален размер на стипендията следва да е действително „сравним със средната работна заплата“, както се посочва в Стратегията. На този етап, такава разумна обвързаност, според нас, би била размерът на стипендията да възлиза най-малко на една и половина МРЗ.</p> <p>2. Нормативно дефиниране на предназначението на стипендията</p>	Приема се по принцип.	<p>Увеличението на стипендиите на докторантите не би могло да се извърши еднократно в голям размер, тъй като всеки един бюджетен разход зависи от възможностите на бюджета да го поеме. Предлаганото увеличение е съобразно и е в изпълнение на приетия Закон за държавния бюджет на Република България за 2018 година и планираните в него средства за повишаване на стипендиите за редовни български докторанти.</p>

по чл. 7, ал. 1 от ПМС № 90/2000 г.: Отново с оглед и в синхрон със заложените в Националната стратегия политики, дейности и мерки за развитието на научните изследвания у нас следва да се направи разграничение между предназначението на стипендията по смисъла на чл. 7, ал. 1 от ПМС № 90/2000 г. и всички останали допълнителни държавни средства за стимулиране на научната дейност на докторантите. Съвсем резонно, в Стратегията се употребява „минимален размер“ на стипендиите за докторанти (Мярка 3.1.1. за изпълнение на Дейност 3.1.: Значително разширяване на докторантурата като първа стъпка в научната кариера по Специфична цел 3 – описана по-горе). Този „минимален размер“ на докторантската стипендия е предназначен за покриване на базовия жизнен стандарт на докторантите, което е предпоставка за извършване на изследователската им работа. За да се постигне именно синхрон между използваната терминология в стратегическите и нормативните документи, предлагаме следната промяна в текста на чл. 7, ал. 1 от ПМС № 90/2000 г.: да се добави „минимални“ пред думите „месечни стипендии в размер“ и да стане „минимални месечни стипендии в размер“. Наред с това, с оглед осигуряване на прецизност при последващи нормативни промени в посока изпълнение на Стратегията, и по-точно, с цел ясното отграничаване на предназначението на минималната докторантска стипендия по чл. 7, ал. 1 на ПМС № 90/2000 г. от евентуални бъдещи държавни бюджетни средства, базиращи се на Стратегията и предназначени да подпомагат специално научната дейност, предлагаме дефиниране предназначението на стипендията по чл. 7, ал. 1 да бъде направено в Допълнителните разпоредби на ПМС № 90/2000 г., както следва:

§1б. „Минимални месечни стипендии“ по смисъла на чл. 7, ал. 1 от Постановлението са минималните докторантски стипендии, предназначени за осигуряване на жизнения стандарт на докторантите по време на изследователската им дейност съобразно променящите се икономически реалности в страната. Считаме, че подобно прецизиране на текста на чл. 7, ал. 1 и дефиниране на понятието „минимални месечни стипендии“ за редовните докторанти, каквото предлагаме да залегне в същата разпоредба, е ясна крачка в посока на необходимите нормативни промени във връзка с изпълнението на Стратегията за развитие на научните изследвания у нас.

Вярваме, че значимостта на Националната стратегия за развитие

	<p>на научните изследвания 2017-2030 не се простира до добре разписан стратегически документ, а е в нейната практическа реализация – чрез съответните нормативни промени и финансови ресурси, които да осигурят постигането на целите на Стратегията. Имайки предвид, че „главен бенефициент на стратегията е българското общество“ и че чрез нея се цели „като краен резултат да се постигне икономически растеж и значително повишаване на качеството на живот в страната“, то Ви призоваваме към отговорни решения, аргументирани и разумни действия, откритост, прозрачност и включване в процеса по реализиране на заложените в Стратегията политики и цели. Недвусмислена крачка в тази посока би било актуализирането на минималния размер на докторантската стипендия, необходима за покриване на жизнения стандарт на докторанта, чрез обвързването ѝ с МРЗ.</p> <p>Ние сме готови, в качеството си на докторанти, млади учени на България, да участваме в диалог с Вас и останалите отговорни институции по очертаване и предприемане на конкретни стъпки в реализацията на държавната политика в научната сфера на България.</p>		
--	---	--	--